

РЕЦЕНЗІЯ

доктора педагогічних наук, професора Гуральник Наталії Павлівни
на дисертаційну роботу Сінь Лу **«Методичні засади формування
інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі
вокальної підготовки»** на здобуття наукового ступеня доктора філософії з
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Аналіз тексту дисертації Сінь Лу та опублікованих наукових праць дає підстави для представлення розгорнутої характеристики основних результатів дослідження та визначення відповідності дисертаційної роботи чинним вимогам.

Актуальність проблеми полягає у визначенні методичних засад формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки, що зумовлена сучасними вимогами, які висуваються до мистецької освіти. Виконане дослідження здійснено з їх урахуванням, у його змісті враховані наукові здобутки з психології, педагогіки та мистецтвознавства, що врегульовані Законами України «Про вищу освіту» (2019), «Про освіту» (2017), «Концепцією розвитку педагогічної освіти» (2018). В них відмічається необхідність сприяння національній і культурній ідентифікації вчителя музики, вмотивованості на творчу активність у професійній діяльності.

У дослідженні представлено теоретичне обґрунтування та запропоновано розв'язання методичної проблеми формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки задля успішності практики сучасної мистецької освіти. Актуалізовано проблему якості підготовленості кваліфікованих фахівців мистецького фаху в процесі вокальної підготовки.

Обрана тема актуалізована необхідністю звернення уваги на визначення методичних засад вокальної підготовки, які залишається поза необхідної уваги дослідників – музикантів і педагогів, а також учителів музики. Актуальність обраної теми підсилюється залученням суб'єктів освіти до прогнозування й регулювання своєї інтерпретаційної діяльності, успішність якої унеможливорюється без сформованої їх здатності до створення нових цікавих та корисних прийомів навчання та практичних творчих рішень під час вокальної підготовки. Обрана проблема своєчасно

привернула увагу дисертантки і стала предметом її безпосереднього дослідження. До того ж, вибір теми обумовлений наявністю низки суперечностей, виявлених авторкою, та необхідністю їх вирішення.

На підставі ретельного вивчення та аналізу представленої дисертації Сінь Лу **«Методичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки»**, її теоретичних висновків та практичних результатів; ознайомлення із опублікованими працями можна стверджувати, що існує необхідність осучаснення методики набуття майбутніми фахівцями необхідних інтерпретаційних компетентностей, які дотепер не були висвітлені у науковому дискурсі, тому тема дослідження актуальна, обрана для наукового дослідження вчасно.

Дисертація входить до плану наукових досліджень кафедри методики музичного виховання та хорового диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова та складає частину наукового напрямку «Зміст, форми і методи удосконалення фахової підготовки здобувачів вищої мистецької освіти».

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

На підставі ретельного вивчення результатів дослідження Сінь Лу можемо стверджувати, що робота логічно побудована, містить всі структурні елементи, відзначається обґрунтованістю та достовірністю наукових положень, теоретичних висновків і результатів дослідження, що підтверджується представленою методологічною, теоретичною мистецько-творчою базою, її прикладним характером, спрямуванням компетентностей і програмних результатів навчання. Це засвідчує теоретична база, що використана для обґрунтування понятійного апарату. Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

У **вступі** розкрито та обґрунтовано актуальність обраної теми, її зв'язок із комплексною науково-дослідною роботою УДУ імені Михайла Драгоманова, грамотно визначено мету, об'єкт та предмет дослідження, завдання, методи наукового пошуку, наукову новизну, практичне значення дослідження, представлено відомості про апробацію та впровадження його результатів. Це характеризує науково-понятійний апарат логічним та обґрунтованим.

У першому розділі дисертації *«Теоретичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики»* запропоновано робоче визначення поняття «інтерпретаційна культура вчителя музики», визначено художньо-творчий потенціал дисциплін вокального циклу для формування інтерпретаційної культури вчителя музики.

Схвальної оцінки заслуговує концепція розгляду та оцінки значення феномена «інтерпретаційна культура», яка синтезує комплекс особистісних властивостей та характеристик, спеціалізованих знань і умінь та стає для майбутнього фахівця ключовою професійною якістю, що у майбутній самостійній діяльності визначатиме рівень і успішність його педагогічної діяльності. Представлене філософсько-психологічне і науково-педагогічне визначення сутності проблеми формування інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музики в процесі вокального навчання акумулює широкий спектр проблем, що пов'язані з творчим процесом у виконавській діяльності.

Особливого значення для освіти на основі загального методу моделювання, положень теорії педагогічної готовності та мистецтвознавчих уявлень про інтерпретаційну культуру набуває розгляд творчого потенціалу в процесі фахового навчання майбутніх педагогів-вокалістів у двох аспектах: стійкого утворення як набутого досвіду, що передбачає врахування особливостей його розвитку у основних складових, та пролонгованого прояву, у якому важливе місце посідає дотримання відповідних педагогічних умов, що забезпечують ефективність цього процесу.

У другому розділі дисертації *«Науково-методичні засади формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики в процесі вокальної підготовки»* авторка представила з урахуванням змісту і структури інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики обґрунтовану діагностувальну інструментарію для виявлення стану досліджуваної якості в контексті їх фахового навчання; розкриття педагогічних умов та принципів; розроблену функціональну модель і алгоритм упровадження методичних засад даного феномена у процес вокальної підготовки студентів факультетів мистецтв ВЗО.

Схвальної оцінки заслуговує фактичне забезпечення цілісності та структурованості матеріалу, наукових висновків та практичних методичних рішень. Методологічною основою педагогічних умов для формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики в процесі вокальної підготовки визначені *культурологічний, особистісно-орієнтований,*

системний і синергетичний наукові підходи та спеціально визначені музично-педагогічні принципи (індивідуалізації навчання, естетичної спрямованості навчального процесу, виконавського самоконтролю), що зумовлюють успішність інтерпретаційного самовираження студентів.

Представлені педагогічні умови утворюють логічний комплекс, в якому перша педагогічна умова виступає провідною, а три інші підпорядковуються або уточнюють її загальні позиції. Запропоновані педагогічні умови значно посприяли виникненню інтересу до вокальної діяльності і надали студентам перспективні орієнтири стосовно інтерпретації музичних творів у виконавській та педагогічній діяльності вокалістів.

Оригінальною є розробка компонентної структури досліджуваного феномена, що засновується на особистісних проявах, до яких віднесені *мотиваційна, когнітивна, аксіологічна та діяльнісна сфери*. Розроблено критеріально-оцінний апарат для визначення сформованості досліджуваного феномена, на підставі якого спрогнозовано рівні сформованості інтерпретаційної культури (високий – оптимальний, середній – ситуативний, початковий – елементарний) та надано відповідну характеристику їх якісних показників.

На схвальну оцінку заслуговує розроблена організаційно-методична модель формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики, що складається із концептуального, діагностичного і контрольно-результативного блоків. Ця модель і є проєктовним варіантом розробленої методики формування інтерпретаційної культури з використанням потенціалу вокального навчання студентів. Вона подана за послідовними етапами роботи під час вокальної підготовки (спонукально-орієнтувальний, рефлексивно-інформативний, творчо-комунікативний), на кожному з яких застосовано низку спеціальних методів і форм роботи зі студентами.

У третьому розділі дисертації *«Експериментальне дослідження формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокального навчання»* представлено стан сформованості інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики та результати впровадження методики формування інтерпретаційної культури у процес їх вокального навчання.

Діагностичний етап експериментальної роботи виявив низький рівень сформованості інтерпретаційної культури учасників експерименту, що спричинило негативну оцінку респондентів стосовно означеного феномена та спрямувало подальший дослідницько-формувальний процес.

На формувальному етапі експерименту основна увага була приділена вирішенню низки педагогічних завдань (надання студентам систематизованої інформації про сенс та значення музичної інтерпретації; формування теоретичного уявлення про цей феномен у практичному застосуванні цього виду музично-творчої діяльності тощо), рішення яких забезпечили методичне моделювання, регламентований підбір відповідних вокальних творів та творче їх утілення на заняттях з вокалу.

Кількісні та якісні показники результатів експериментального дослідження, обрана діагностична методика, застосування та остаточний вимір засвідчили її ефективність, що проявилось у зростанні позитивної динаміки. Це кількісно підтверджує ефективність запропонованої у дослідженні авторської методики формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики.

У **висновках**, що сформульовані коректно, узагальнено і викладено всі основні здобутки дисертантки з перспективою подальших досліджень.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи Сінґ Лу полягає у визначенні та обґрунтуванні науково-теоретичних висновків стосовно означеної проблеми, *вперше* теоретично обґрунтована та апробована організаційно-методична модель формування інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музики в умовах навчання співу, яка включає: мету, завдання наукові підходи та принципи інтерпретаційної культури, а також критерії, рівні сформованості, педагогічні умови, методику (форми, методи, засоби) та моніторинг дослідження інтерпретаційної культури; *удосконалено* структуру інтерпретаційної культури вчителів музики, яка складається з мотиваційного, когнітивного, комунікативного та діяльнісного компонентів; *подальшого розвитку* дістали: форми і методи формування інтерпретаційної культури студентів музично-педагогічних закладів вищої освіти на різних етапах вокального навчання в умовах виконавської та педагогічної діяльності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації підтверджується результатами представленого дослідження. Детальне вивчення наданих матеріалів роботи дозволили зробити висновок про наукові результати Сінґ Лу, що базуються на змістовій базі розробки досліджуваної проблеми, аналізі та узагальненні науково-практичних підходів її вирішення, опрацюванні відповідних

літературних джерел. Отже є підстави стверджувати, що визначена мета дисертації у ході виконання дослідження досягнута, намічені завдання розв'язані, дисертація є завершеною науковою працею.

Аналіз рукопису дисертації та наукових публікацій Сінь Лу своїм змістом доводять обґрунтованість та достовірність наданих результатів. Узагальнення авторкою роботи результатів аналізу науково-теоретичних висновків уможливило визначити методологічні засади дослідження.

Проведений у роботі системний аналіз представлених дефініцій дослідження дозволи уточнити базові поняття музично-творчої практики, представити шляхи подальшого розвитку методики з формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки.

Повнота викладених наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Проаналізовані публікації Сінь Лу, їх кількість та зміст засвідчили відповідність вимогам до оприлюднення результатів дисертаційної роботи. Основний зміст дослідження відображено у 3 наукових працях, них: 2 – у фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному виданні, інших матеріалах апробаційного характеру.

Дисертація Сінь Лу виконана на належному науково-методологічному рівні, її результати мають теоретичне та практичне значення. Анотація відповідає змісту дисертаційної роботи. Рівень апробації є достатнім та підтверджується активною участю здобувачки у 5 науково-практичних конференціях.

Отримані авторкою результати щодо створення та застосування методики формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки сприятимуть подальшому удосконаленню та самовдосконаленню їх фахової підготовки в закладах вищої мистецької освіти. Вони полягають у можливості застосування її теоретичних висновків, методичних розробок, результатів експериментальної роботи в освітній практиці, зокрема у фаховій музично-виконавській вокальній підготовці майбутніх учителів музики.

Дискусійні положення та зауваження. Зазначене дає підстави стверджувати, що представлена дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням, а її результати мають важливе теоретичне,

методичне та практичне значення для розвитку та осучаснення мистецької освіти.

У цілому позитивно оцінюючи здобутки Сінь Лу, висловимо наступні побажання дискусійного характеру:

1. Робота виграла б у результаті надання у методичних рекомендаціях поширеного переліку вокальних творів, що були передбачені для здійснення студентами інтерпретаційної роботи.

2. Представлення використаної літератури доречніше застосувати цілісним списком у кінці всієї роботи для зручнішого сприймання та ознайомлення в процесі вивчення та аналізу роботи.

Проте, висловлені зауваження не знижують науково-теоретичної та практичної цінності здійсненого дослідження, не впливають на загальний позитивний висновок щодо високої оцінки дисертаційної роботи Сінь Лу.

Висновок.

Дисертація Сінь Лу є серйозним дослідженням з актуальної проблеми мистецької освіти, методики підготовки майбутнього вчителя музики, що відрізняється оригінальністю, наявністю обґрунтованої концепції, новизною, глибиною методологічних підходів, логікою розгортання матеріалу, структурованістю, достатнім висвітленням основних положень у публікаціях, вагомістю отриманих результатів, методичних рішень. Висновки дисертації чітко сформульовані, відповідають поставленим завданням, послідовно викладені відповідно основному тексту. Результати проведеного дослідження дають підстави уважати, що вихідні методологічні позиції вірні. Використані теоретичні висновки, методичні застосування та тексти інших авторів мають належне посилання на відповідне джерело.

Здобувачка оволоділа методологією наукової діяльності. Уважаємо, що дисертаційна робота **Сінь Лу** на тему **«Методичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки»**, подана на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) виконана на високому науковому рівні, не порушує принципи академічної доброчесності та є закінченим, самостійним, зрілим цілісним науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Представлена дисертаційна робота відповідає чинним вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про

затвердження вимог щодо оформлення дисертації»; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022 р.), а її авторка, Сінь Лу, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент –

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фортепіанного виконавства
та педагогіки мистецтва
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

